

পাতনি

কঠোঁয়াতলী ভালদৰে প্ৰস্তুত কৰি ওপৰত মানব বীজ সিঁচিলে শস্যৰ শ্ৰীবৃদ্ধি খৰতকীয়া হোৱাৰ লগতে উৎপাদনো বৃদ্ধি পায়। ইয়াৰেপৰি অপতৃণ আৰু কীট-পতংগ নিয়ন্ত্ৰণ কৰাতো সহায় হয়। ধানৰ ক্ষেত্ৰত সিঁচা আৰু বোপণ পদ্ধতিৰে কৰা খেতিত উৎপাদন ক্ষমতা প্ৰায় একে থাকে।

বীজৰ হাৰ আৰু গছৰ সংখ্যা :

- প্ৰতি কিঃগ্ৰাঃ বীজত ২৫,০০০-৪৫,০০০ টা ধান থাকে।
- প্ৰতি বৰ্গ মিটাৰ মাটি কালিত ২৫-৩৫ ডাল ধানৰ কঠোঁয়া থকাটো প্ৰয়োজন
- প্ৰতি হেক্টৰ মাটিৰ বাবে ৪০-৪৫ কিঃগ্ৰাঃ বীজৰ প্ৰয়োজন
- শালি ধানৰ খেতিত প্ৰতি বৰ্গ মিটাৰ মাটিত ৩০০-৪০০ টা ধানৰ ঠোকথাকে।
- বৰোঁ আৰু আছ ধানৰ বাবে প্ৰতি বৰ্গমিটাৰ মাটিত ৩০০-৩৫০ টা ধানৰ ঠোক থকা জাতৰ প্ৰয়োজন।

শস্যৰ প্ৰতিস্থাপন পদ্ধতি : প্ৰত্যক্ষভাৱে সিঁচা :

ওত পদ্ধতিত বীজ সিঁচা

সিঁচু পদ্ধতিত বীজ সিঁচা

ড্ৰাম চিঁদাৰ ঘৰা বীজ সিঁচা

চিদ ড্ৰীল'ৰ ঘৰা বীজ সিঁচা

ওত পদ্ধতিত বীজ সিঁচা :

বৰফুণ নিৰ্ভৰশীল দ' মাটিত শুকান বীজ হাতেৰে মাটিৰ উপৰিভাগত সিঁচি দিয়া হয়। সিঁচি দিয়া বাবে এই পদ্ধতিত অধিক পৰিমাণৰ বীজৰ আৱশ্যক হয়। প্ৰতি হেক্টৰ মাটিত শালি ধানৰ খেতিত ৫০-৬০ কিঃগ্ৰাঃ বীজ সিঁচা হয়।

সিঁচু পদ্ধতিত বীজ সিঁচা :

জলসিঞ্চিত বা বৰফুণ নিৰ্ভৰশীল মাটিত অংকুৰিত বীজ বোকা মাটিত সিঁচা হয়। বীজ সিঁচাৰ হাৰ প্ৰতি হেক্টৰ মাটিত ৫০-৭৫ কিঃগ্ৰাঃ। এক হেক্টৰ মাটিত বীজ সিঁচাৰ বাবে এক শ্ৰম দিনৰ প্ৰয়োজন হয়।

ড্ৰাম চিঁদাৰ ঘৰা বীজ সিঁচা পদ্ধতি :

শাবীৰদ্ধভাৱে বীজ সিঁচাৰ বাবে হস্তচালিত "ড্ৰাম চিঁদাৰ"ৰ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ইয়াৰ বাবে প্ৰতি হেক্টৰ মাটিত শালি ধানৰ খেতিত ৪০ কিঃগ্ৰাঃ অংকুৰিত বীজৰ প্ৰয়োজন। দুটা শাবীৰ মাজৰ দূৰত্ব ২০-২৫ ছেঃ মিঃ ৰখা হয়।

চিদ ড্ৰীল'ৰ ঘৰা বীজ সিঁচা পদ্ধতি :

কৃষি শ্ৰমিকৰ নাটনিৰ বাবে বিশ্বৰ বহু দেশত ধানৰ বীজ 'চিদ ড্ৰীল'ৰ সন্মত শাবীৰদ্ধভাৱে সিঁচা হয়। প্ৰয়োজনীয় ধানৰ গছ পাবলৈ প্ৰতি হেক্টৰ মাটিত ৩৫-৪০ কিঃগ্ৰাঃ বীজ সিঁচা হয়। বেছিভাগ চিদ ড্ৰীল যন্ত্ৰত দুটা শাবীৰ মাজৰ দূৰত্ব ২০-৩০ ছেঃ মিঃ ৰখাৰ ব্যৱস্থা থাকে। প্ৰতি বৰ্গ মিটাৰ মাটিকালিত কমেও ৩০-৪০ জোঁপা ধানৰ গছ থকাটো সমুচিত। কম বীজৰ হাৰ ব্যৱহাৰ কৰা চিদ ড্ৰীল যন্ত্ৰও বজাৰত উপলব্ধ।

বোপণ পদ্ধতি :

হাতেৰে বোপণ কৰা পদ্ধতি :

মাটিৰ প্ৰকাৰ আৰু পৰিবেশৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি এক হেক্টৰ মাটি বোপণ কৰিবলৈ ৩০ শ্ৰম দিনৰ দৰকাৰ হয়। এই পদ্ধতিত প্ৰতি গোছত ২-৩ ডাল কঠোঁয়া ২০-২৫ ছেঃ মিঃ (মধ্যমীয়া জাতৰ ক্ষেত্ৰত) ৩০-৩৫ ছেঃ মিঃ (দীৰ্ঘদিনীয়া জাতৰ ক্ষেত্ৰত) দূৰত্বত হাতেৰে বোপণ কৰা হয়।

যন্ত্ৰচালিত বোপণ পদ্ধতি :

দুটা শাবীৰ যন্ত্ৰ পিছলৈ খোজকাটি চলোৱা যন্ত্ৰৰ পৰা আৰম্ভ কৰি ৬-৮ শাবীৰ যন্ত্ৰ বহি চলোৱা বোপণ যন্ত্ৰ বজাৰত উপলব্ধ। বজাৰত উপলব্ধ বেছিভাগ বোপণ যন্ত্ৰত ধানৰ দুটা শাবীৰ মাজৰ দূৰত্ব ২৩ ছেঃ মিঃ বা ৩০ ছেঃ মিঃ আৰু দুটা গোছৰ দূৰত্ব ১৪, ১৭, ১৯, ২১, ২৩ ছেঃ মিঃ ৰখাৰ ব্যৱস্থা আছে।

